

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 20-го Сентября — 1838 — Wilno. Wtorek. 20-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 11-го Сентября.

Римско-Католическому Адрамитенскому Епископу, Князю Симуу Гедройцю, Всемилостивѣйше повелѣно быть Управляющимъ Самогитскою Епархією, предоставляя ему, на основаніи Указа 6-го Декабря 1829 года, пользоваться и столовымъ имѣніемъ сего Епископства.

— Высочайшею Грамотою отъ 11 Іюля Тайный Советникъ Графъ *Потоцкій*, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Императорскаго и Царскаго Ордена Бллаго Ора*.

— Высочайшею Грамотою отъ 24 Іюля, Членъ Государственнаго Совета Царства Польскаго, Государственный Советникъ *Вытеховскій*, Всемилостивѣйше пожалованъ знаками *Ордена Св. Анны первой степени, украшенными Императорскою Короною*.

— Высочайшею Грамотою отъ 24 Іюля, Членъ Государственнаго Совета Царства Польскаго *Фальцъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Анны первой степени*.

— Высочайшею Грамотою отъ 25 Іюля состоящій при Россійско-Императорской Миссии при Стокгольмскомъ Дворѣ, числящійся по Кавалеріи Полковникъ *Бодиско 1-й*, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава второй степени*.

— Высочайшимъ именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 9-й день минувшаго Августа, въ Крейтъ въ Баваріи, Варшавскаго Каедральнаго Собора Протоіерей *Новицкій* Всемилостивѣйше сопричисленъ къ *Ордену Св. Анны второй степени*.

— Высочайшею Грамотою, 24-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Владимира 2-й степени*, Членъ Государственнаго Совета Царства Польскаго и Предсѣдатель Главной Дирекціи Кредитнаго Земскаго Общества, *Моравскій*.

— Высочайшими Именными указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 17-й (29) день минувшаго Іюля, въ Г. Теплицъ, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *Ордена Св. Анны второй степени, Императорскою Короною украшеннаго*: Полковники: Адъютантъ Главнокомандующаго Дѣйствующей Арміею, *Лейбъ - Гвардіи Литовскаго полка Бутурлинъ 3-й*; Командиръ Вознесенскаго Уланскаго полка *Тинковъ 2-й*; Корпуса Жандармовъ *Поповъ 5-й*; Исправляющій должность Начальника Отдѣленія Канцеляріи Главнокомандующаго Дѣйствующей Арміею 8 класса *Ивашинъ 1-й*; — второй степени, безъ украшенія: Командиръ Гусарскаго Эрцъ-Герцога Фердинанда полка; Полковникъ *Гернеросъ*; Полевые Инженеры: Полковникъ *Рыдинъ*; Подполковники: *Ведениковъ, Ивановъ 4-й*; Командиръ Новогеоргіевской Инженерной команды *Ганзенъ*; Комендантъ города Пльска, состоящій по Арміи *Нарбутъ 1-й*; Адъютантъ Главнокомандующаго Дѣйствующей Арміею: *Лейбъ - Гвардіи Преображенскаго полка Капитанъ Самсоновъ*; *Лейбъ - Гвардіи Измайловскаго полка Штабъ-*

ВІАДОМОСЦІ КРАЈОВЕ.

Санкт-Петербургъ, 11-го Września.

Рымско-Католическому Бискупови Адрамитанскому, Хіециу Сзымонowi *Гедройцю*, Найтаскавіей розказано быдзъ *Зарządзającym* Дыецеzą Змудзką, *zostawując* mu, на основе Указу 6-го Grudnia 1829 roku, *używanie* dóbr stołowych до tego Бискупства *przywiazanych*.

— *Przez* Najwyższy Dyplomат под днём 11-м Lipca, *Radca* Tajny *Hrabia Potocki*, Найтаскавіей мianowany Кавалеромъ *Cesarского и Królewskiego orderu Orła Białego*.

— *Przez* Najwyższy Dyplomат под днём 24 Lipca, *Członek* Rady Stanu Królestwa Polskiego, *Radca* Stanu *Wyczechowski*, Найтаскавіей *udarowany* знаками *Orderu Sw. Anny pierwszego stopnia Cesarską Koroną ozdobionemi*.

— *Przez* Najwyższy Dyplomат под днём 24-го Lipca, *Członek* Rady Stanu Królestwa Polskiego, *Faltz*, Найтаскавіей мianowany Кавалеромъ *orderu Sw. Anny pierwszego stopnia*.

— *Przez* Najwyższy Dyplomат под днём 25 Lipca, *zostający* przy *Rossyjsko-Cesarskiej* Missyi przy *Dworze* Sztokholmskim, *liczący* się в Кавалеріи *Półkownik* *Bodisko 1-szy*, Найтаскавіей мianowany Кавалеромъ *Cesarского и Królewskiego orderu Sw. Stanisława pierwszego stopnia*.

— *Przez* Najwyższy Imienny Ukaz до Капитулы *Rossyjskich Cesarских и Królewskich Orderow*, в днiу 9 м *zeszłego* Sierpnia, в *Kreuth*, в *Bawaryi*, *Protogeryj* *Warszawskiego* *Soboru* *Katedralnego* *Nowicki*, Найтаскавіей *policzony* до *orderu Sw. Anny drugiego stopnia*.

— *Przez* Najwyższy Dyplomат, 24-го Lipca, Найтаскавіей мianowany Кавалеромъ *Orderu Sw. Włodzimierza 2-go stopnia*, *Członek* *Rady* *Stanu* *Królestwa* *Polskiego* и *Prezydent* *Główniej* *Dyrekcji* *Towarzystwa* *Kredytowego* *Ziemskiego*, *Morawski*.

— *Przez* Najwyższe Imienne Ukazy, до Капитулы *Rossyjskich Cesarских и Królewskich Orderow*, в днiу 17 (29) *zeszłego* Lipca, в м. *Cieplicach*, Найтаскавіей мianowani Кавалерами *Orderu Sw. Anny drugiego stopnia, Cesarską Koroną ozdobionego*: *Półkownicy*: *Adjutant* *Głównodowodzącego* *Armią* *Działającą*, *Litewskiego* *półku* *Gwardyi* *Buturlin 3-ci*; *Dowódzca* *Woznesińskiego* *półku* *Utamów* *Tinkow 2-gi*; *Korpusu* *Zandarmów* *Popów 5-ty*; *Sprawujący* *Obowiązek* *Naczelnika* *Oddziału* *Kancellaryi* *Głównodowodzącego* *Armią* *Działającą*, *8 ej* *klasy* *Iwaszyn 1-szy*; — *drugiego stopnia bez ozdoby*: *Dowódzca* *półku* *Huzarów* *Arcty-Xięcia* *Ferdynanda*, *Półkownik* *Herngroz*; *Polowi* *Inżynierowie*: *Półkownik* *Rydin*; *Podpółkownicy*: *Wedeniktow*, *Iwanow 4-ty*, *Dowódzca* *Nowogeorgiewskiej* *komendy* *Inżyniernej* *Hansen*; *Komendant* *miasta* *Plocka*, *liczący* *się* в *Armiі* *Narbutt 1-szy*; *Adjutant* *Głównodowodzącego* *Armią* *Działającą*: *Kapitan* *Preobrażenskogo* *półku* *Gwardyi* *Samsonow*, *Sztab* *Kapitan* *Izajłowskiego* *półku* *Gwardyi* *Rudzewicz*, и *Komissyonier* *Prowiantski*, *7-ej* *klasy* *Czumakowski*.

Капитанъ Рудзевитъ; и Провіантскій Коммиссіонеръ, 7-го класса Чумаковскій.

— Высочайшимъ приказомъ отъ 18 (30) Августа Начальникъ Артиллерійскаго Училища, Генераль-Маіоръ Кованько 1-й, увольняется отъ настоящей должности, съ назначеніемъ Членомъ Совета о Военно-Учебныхъ Заведеніяхъ и съ состояніемъ по Артиллеріи.

— На основаніи Высочайшаго Его Императорскаго Величества указа, состоявшагося 30 Апрѣля сего 1838 года, въ Губерніяхъ: С. Петербургской, Московской, Псковской, Курской и Тамбовской, въ 1-й день минувшаго Юля открыты Палаты Государственныхъ Имуществъ и Окружныя Управленія, которыя съ того числа вступили во всѣ дѣйствія по учрежденію объ управленіи Государственныхъ имуществъ.

— По Указу Его Императорскаго Величества, Правительствующій Сенатъ въ Общемъ Собраніи С. Петербургскихъ Департаментовъ слушали: *во-первыхъ*, предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Советникомъ и Кавалеромъ Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ, мнѣніе Государственного Совета, слѣдующаго содержанія: Государственный Советъ въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената о затрудненіяхъ, встрѣченныхъ Коммиссіею, учрежденною въ Вильнѣ для ревизіи дѣйствій тамошняго Дворянскаго Собранія, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. За Председателя Государственного Совета Графъ Литта. 5 Юля 1838 года. *И во-вторыхъ*, учиненную справку: Правительствующій Сенатъ въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ по выслушаніи записки изъ дѣла по ордеру Господина Министра Юстиціи и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, о затрудненіяхъ Коммиссіи, учрежденной для ревизіи дѣйствій Валенскаго Дворянскаго Депутатскаго Собранія въ выполненіи возложеннаго на оную порученія, опредѣлили: Правительствующій Сенатъ, рассмотрѣвъ донесенія Валенскихъ Губернскаго Прокурора и Коммиссіи, учрежденной для ревизіи дѣйствій тамошняго Дворянскаго Депутатскаго Собранія, находить: а) что означенная Коммиссія со времени ея открытія остается безъ всякаго занятія, по неприсылкѣ въ оную Дворянскимъ Собраніемъ документовъ, на коихъ основаны опредѣленія того Собранія, о дворянствѣ родовъ, внесенныхъ въ дворянскую родословную книгу по 1829 годъ, б) что Дворянское Собраніе отзывается неимѣніемъ тѣхъ документовъ потому, что всѣ Дворяне, о коихъ въ ономъ Собраніи состоялись опредѣленія, доказательства свои получили обратно, равномѣрно получили таковыя и тѣ лица, кои въ послѣдствіи доказывали свое дворянство, одни для перевода оныхъ на Русскій языкъ и представленія въ Герольдію, а другія для фамильныхъ дѣлъ, какъ между тѣмъ многими родами отъ несчастныхъ случаевъ и военныхъ дѣйствій 1812 и 1831 годовъ, оныя истреблены, или затеряны, и в) что при всемъ томъ Дворянское Собраніе, желая по возможности удовлетворить требованіе Коммиссіи, неоднократно относилось къ Узднымъ Предводителямъ Дворянства и въ тамошнее Губернское Правленіе о повѣщеніи Дворянъ, о коихъ въ томъ Собраніи до 1829 года состоялись опредѣленія, неутвержденные еще Герольдіею, чтобы всѣ доказательства, на коихъ опредѣленія сіи основаны, представили немедленно; но по сему распоряженію, какъ доносить Губернскій Прокуроръ, не предвидится желаемаго успѣха, ибо не касаясь уже дворянъ, кои по обстоятельствамъ 1812 и 1831 годовъ дѣйствительно могли затерять доказательства о своемъ происхожденіи, лица немнѣющія достаточныхъ на то доводовъ, могутъ нарочито медлить представленіемъ ихъ, а исходатайствовавшія дворянска опредѣленія по подложнымъ документамъ, никогда оныхъ не представлять. По соображеніи всего вышеизложеннаго съ правилами о ревизіи дѣйствій Дворянскихъ Депутатскихъ Собраній, изъясненными продолженіемъ Св. Зак. къ Тому IX въ приложеніи къ ст. 116-й, Правительствующій Сенатъ полагаетъ: 1) какъ на основаніи сихъ правилъ, рассмотрѣнію Ревизіонныхъ Коммиссій подлежатъ не одни опредѣленія Дворянскихъ Депутатскихъ Собраній, но и самыя документы, вошедшіе въ составъ опредѣленій, то всѣмъ Дворянскимъ Собраніямъ За-

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny pod dniem 18 (30) Sierpnia, Naczelnik Szkoły Artilleryjskiej, Jenerał Major Kowaniko 1-szy, uwalnia się od obowiązku terażniejszego z naznaczeniem Członkiem Rady Wojskowych zakładów Szkolnych i z liczeniem się w Artilleryi. (R. In.)

— Na osnowie Najwyższego Jego CESARSKIEJ MOŚCI Ukazu, następnego 30-go Kwietnia terażniejszego 1838 roku, w Guberniach: S. Petersburgskiej, Moskiewskiej, Pskowskiej, Kurskiej i Tambowskiej, dnia 1-go zeszłego Lipca otwarte zostały Izby Majątków Państwa i Zarządy Okręgowe, które od dnia tego rozpoczęły wszystkie działania podług ustawy o zarządzie Majątków Państwa.

— Wedle Ukazu Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Rządzący Senat na Powszechném Zebraniu S. Petersburgskich Departamentów słuchali: *naprzód*, przełożonej przez Pana Ministra Sprawiedliwości, Radcę Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, Opinii Rady Państwa brzmienia następującego: Rada Państwa na Połączonych Departamentach Praw i Ekonomii i na Ogólném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania Pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu, o trudnościach napotkanych przez Komisją, ustanowioną w Wilnie dla rewizyi działań tamecznego Deputacyjnego Zgromadzenia Dworzańskiego, postanowiła, uchwałą Rządzącego Senatu, w przełożeniu tém opisaną, utwierdzić. Na tej Opinii napisano: Jego CESARSKA MOŚĆ następną Opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa o trudnościach, napotkanych przez Komisją, ustanowioną w Wilnie dla rewizyi działań tamecznego Deputacyjnego Zgromadzenia Dworzaństwa, Najwyżej utwierdzić raczy i rozkazał wypelnić. Za Prezydenta Rady Państwa *Hrabia Litta*. 5-go Lipca 1838 roku. *I powtóre*, uczynionej sprawki: Rządzący Senat na Połączoném Zebraniu pierwszych trzech Departamentów, po wysłuchaniu zapiski z polecenia Pana Ministra Sprawiedliwości i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, o trudnościach Komisji, ustanowionej dla rewizyi działań Wileńskiego Deputacyjnego Zgromadzenia Dworzańskiego w wypelnieniu włożonego na nią poruczenia, postanowił: Rządzący Senat, rozpatrzywszy doniesienie Wileńskiego Prokurora Gubernialnego i Komisji, ustanowionej dla rewizyi działań tamecznego Deputacyjnego Zgromadzenia Dworzańskiego, znajduje: a) że pomieniona Komisya od czasu jej odkrycia zostaje bez żadnego zatrudnienia, z przyczyny nieprzysyłań do niej przez Zgromadzenie Dworzańskie dokumentów, na których oparte są postanowienia tego Zebrania, o dworzaństwie rodzin, wpisanych do Dworzańskiej księgi genealogicznej do roku 1829, b) że Zgromadzenie Dworzańskie oświadcza, iż nie ma tych dokumentów z przyczyny, że wszyscy Dworzanie, o których w tém Zgromadzeniu nastąpiły wyroki, dokumenta swe odebrali na powrót, również odebrały takowe i te osoby, które w czasie późniejszym dowodziły swego dworzaństwa, jedni dla przełożenia ich na język Rossyjski i przedstawienia do Heroldyi, a drudzy dla spraw familijnych, gdy tym czasem u wielu familij w nieszczęśliwych przypadkach i wojennych działaniach 1812 i 1831 roku, zostały one zniszczone albo zatracone i c) że ztémwszystkiem Dworzańskie Zgromadzenie, chcąc podług możności zasopokić żądanie Komisji, niejednokrotnie donosiło się do Powiatowych Marszałków Dworzaństwa i do tamecznego Rządu Gubernialnego o obwieszczeniu Dworzan, o których w tém Zgromadzeniu przed rokiem 1829 nastąpiły wyroki, przez Heroldyę jeszcze nieutwierdzone, ażeby wszystkie dokumenta, na których postanowienia te są oparte, niezwłocznie przysyłały; ale względem tego rozporządzenia, jak donosi Prokuror Gubernialny, nie przewiduje się żadanego skutku, gdyż, nie tykając już dworzan, którzy z okoliczności lat 1812 i 1831 rzeczywiście mogli zatracić dokumenta o swoim pochodzeniu, osoby nie mające dostatecznych na to dowodów, mogą umyślnie zwlekać ich przedstawienie, a którzy wystarali się o dworzańskie wyroki na mocy fałszywych dokumentów, nigdy ich nie przedstawiają. Po rozważeniu wszystkich, co wyżej przytoczono, i porównaniu z prawidłami o rewizyi działań Dworzańskich Zgromadzeń Deputacyjnych, opisanemi w dalszym ciągu Połączenia Praw do tomu IX w dodatku do artykułu 116, Rządzący Senat mniema: 1) Ponieważ na osnowie tych prawideł, rozpatrzeniu Komisji rewizyjnych ulegają nie same tylko wyroki Dworzańskich Deputacyjnych Zgromadzeń, ale i same dokumenta, wesłte do składu wyroków; przeto wszystkim Dworzańskim Deputacyjnym Zgromadzeniom Gubernij Zachodnich przez Rządy Gubernialne zalecić o nieodmienném zapotrzebowaniu pomienionych dokumentów od osób, którym dworzańskie dostojęństwo przyznane, a w razie ich zatracenia, innych niezbitych dowodów tego dostoję-

падныхъ Губерній чрезъ Губернскія Правленія предписатьъ о нецрѣбномъ истребованіи означенныхъ документовъ отъ лицъ, признанныхъ въ дворянскомъ достоинствѣ, а въ случаѣ утраты оныхъ, иныхъ неопровергаемыхъ доказательствъ на сіе достоинство, и въ отвращеніе уклоненія ихъ отъ исполненія сего, назначить для представленія оныхъ срокъ, и именно: *три года*, по истеченіи же сего срока о всѣхъ тѣхъ, кои не представляютъ требуемыхъ доказательствъ; но владѣють, или владѣли населенными недвижими имѣніями по владѣтельству, или по покупке до внесенія ихъ въ дворянскую родословную книгу, Депутатскія Собранія, составя списки съ означеніемъ, гдѣ какимъ имѣніемъ владѣли или владѣють, представляютъ оныя вмѣстѣ съ своими протоколами чрезъ Гражданскихъ Губернаторовъ къ Генералъ-Губернаторамъ, а сіи съ имѣніемъ своимъ о правахъ тѣхъ лицъ на дворянское достоинство, вносятъ чрезъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ въ Правительствующій Сенатъ на дальнѣйшее соображеніе и постановленіе; всѣхъ же прочихъ непредставившихъ требуемыхъ доказательствъ и невошедшихъ въ вышеупомянутые списки, обратитъ немедленно въ однодворческое состояніе на основаніи указа о бывшей Польской шляхтѣ, въ 19-й день Октября 1831 года состоящаго; 2) какъ сверхъ сего изъ представленія Герольдіи видно, что дѣла въ оной объ однихъ и тѣхъ же лицахъ Западныхъ Губерній, при неутвержденіи ихъ въ дворянскомъ достоинствѣ по нѣскольکو разъ возобновляются, и чрезъ то умножается дѣлопроизводство, а между тѣмъ лица, доказывающія дворянство, пользуются сими непринадлежащими имъ правами и остаются въ оныхъ на неопредѣленное время, то въ отвращеніе сего назначить также трехъ-годичный срокъ, на представленіе въ Герольдію дополнительныхъ доказательствъ по всѣмъ дѣламъ, кои, бывъ въ разсмотрѣніи оной, признаны недостаточными, съ тѣмъ, что тѣ изъ лицъ доказывающихъ дворянство, которые въ означенный срокъ со дня объявленія имъ о рѣшеніи Герольдіи, не представляютъ дополнительныхъ доказательствъ, или если и дополнительные доказательства по новомъ разсмотрѣніи найдены будутъ ею недостаточными и неимѣющими законныхъ основаній, должны также поступить въ однодворцы, исключая лишь тѣхъ, кои владѣють, или владѣли населенными недвижимыми имѣніями, до внесенія ихъ Депутатскими Собраніями въ дворянскую родословную книгу и о концѣ дѣла Герольдіи должна представлять на окончательное разсмотрѣніе Правительствующему Сенату; 3) о такомъ постановленіи поставить въ извѣстность всѣмъ дворянъ Западныхъ Губерній чрезъ Градскія и Земскія Полиція и чрезъ прачепатаніе въ Сенатскихъ и Губернскихъ Ведомостяхъ, и 4) на приведеніе сего постановленія въ исполненіе, испросить Высочайшаго Его Императорскаго Величества соизволенія, о чемъ и поднести всеподданнѣйшій докладъ. Приказали: О должномъ по сему Высочайше утвержденному имѣнію Государственнаго Совета исполненіи, послать указы въ Губернскія Правленія Западныхъ Губерній, какъ-то: Виленской, Витебской, Волынской, Гродненской, Кіевской, Минской, Могилевской и Подольской и Области Бѣлостокской, а также къ Военнымъ и Генералъ-Губернаторамъ тѣхъ Губерній, каковыми уведомить и Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, въ Московскіе же Сената Департаменты сообщить вѣдніе, а въ Контору Сенатской Типографіи извѣстіе, для припечатанія сего въ издаваемыхъ отъ Сената ведомостяхъ. (По Герольдіи). (Оп. 31 Августа 1838 г.)

— При указѣ Правительствующаго Сената, Августа 27-го дня сего года, обнародованъ договоръ о торговлѣ, мореплаваніи и дружбѣ, заключенный между Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ и Его Величествомъ Королемъ Шведскимъ и Норвежскимъ, 26-го Апрѣля (8-го Мая) 1838 года.

Ст. I. Россійскія и Финляндскія, равно какъ Шведскія и Норвежскія Суда, въ обоюдныхъ портахъ Высокихъ договаривающихся Державъ, при входѣ ихъ и выходѣ, будутъ считаться наравнѣ съ національными въ отношеніи платежа портовыхъ, ластовыхъ, маячныхъ, лоцманскихъ и за спасеніе товаровъ и судовъ, а также всякихъ другихъ пошлинъ и сборовъ, слѣдующихъ въ казну или городамъ или какимъ либо частнымъ заведеніямъ, по какому бы праву или подъ какимъ бы то названіемъ ни было. Соглашенось, что постановленія сіи будутъ относиться къ пошлинамъ за плаваніе по каналамъ Готландскому и Треллгетскому.

Вышеупомянутыя постановленія относятся безъ различія ко всѣмъ мелкимъ и купеческимъ судамъ съ грузомъ или баластомъ, какой бы они величины и постройки ни были.

До введенія единообразнаго учрежденія въ Рос-

ства, и для запобіженія уклоненію ихъ отъ выполненія того, назначить на ихъ представленіе термин, а мianовиче: *три года*, по уплытіи за сего термину, о всѣхъ тѣхъ, которые не представляютъ требуемыхъ документовъ; але владѣють или владѣли залудненными недвижимыми имѣніями на mocy successyi, або купна przed ich wpisaniem do Dworzańskiej księgi genealogicznej, Zgromadzenia Deputacyjne, ułożwszy listę z wyrażeniem, gdzie, jakim majątkiem władali, або владѣють, представляють je razem z swojimi protokółami przez Cywilnych Gubernatorów do Jenerał-Gubernatorów, а ci ze swojā opiniā o prawach tych osób do Dworzańskiego dostojenstwa, podajā przez Ministra Spraw Wewnętrznych do Rządzącego Senatu na dalsze roztrząsanie i postanowienie; а всьсткихъ иньихъ, którzy nie przedstawili żądanych dokumentów i nie weszli do wyżej wyrażonej listy, obrócić niezwłocznie do stanu jednodworców, na osnowie Ukazu o byłej szlachcie Polskiej, nastątego w dniu 19-m Października 1831 roku; 2) gdy oprócz tego z przedstawienia Heroldyi okazuje się, że dzieła w niej o jednych i tychże osobach Gubernij Zachodnich, za nieutwierdzeniem ich w dworzańskim dostojenstwie, по kilka razy odnawiają się, i przez to pomnażają odbywanie spraw, а tym czasem osoby, dworzaństwa dowodzące, używają tych nienależących im praw i pozostają w nich na czas nieograniczony, przeto dla zapobieżenia temu naznaczyć także trzy-letni termin, na przedstawienie do Heroldyi dokumentów uzupełniających w tych sprawach, które, będąc w jej rozpatrzeniu, uznane zostały za niedostateczne, z zastrzeżeniem, że te z osób dworzaństwa dowodzących, które w pomienionym terminie od dnia ogłoszenia im o wyroku Heroldyi, nie przedstawiają uzupełniających dowodów, або jeżeli i uzupełniające dowody po rozpatrzeniu będą przez nią znalezione niedostatecznymi i nie mającymi zasad prawnej gruntowności, powinni także być policzeni do jednodworców, tych tylko wyłączać, którzy władają, або владѣли залудненными имѣніями, przed wpisaniem ich przez Zgromadzenia Deputacyjne do dworzańskiej księgi genealogicznej, а o których sprawy Heroldya powinna przedstawiać na ostateczne rozpatrzenie Rządzącemu Senatowi; 3) o tém postanowieniu podać do wiadomości wszystkich dworzau Gubernij Zachodnich przez Mieskie i Ziemskie Policie i przez wydrukowanie w Gazetach Senackiej i Gubernialnych, i 4) na przyprowadzenie tego postanowienia do skutku, wyjednać Najwyższe Jego Cesarskiej Mości zezwolenie, o чёмъ też uczynić najuniższe przeżożenie. Rozkazali: O należnym tej Najwyżej utwierdzonej Opinii Rady Państwa wykonaniu, postać ukazy do Rządów Gubernialnych Gubernij Zachodnich, jako to: Wileńskiej, Witebskiej, Wołyńskiej, Grodzieńskiej, Kijowskiej, Mińskiej, Mohylewskiej i Podolskiej i Obwodu Białostockiego, tudzież do Wojennych i Jenerał-Gubernatorów tych Gubernij, również przez ukazy zawiadomić i P. Ministra Spraw Wewnętrznych, а do Moskiewskich Departamentów Senatowi przesać uwiadomienie, do Kantoru zaś Drukarni Senackiej wiadomość, dla wydrukowania tego w wydawanej przez Senat Gazecie. (Z Heroldyi Op. 31 Sierpnia).

— Przy Ukazie Rządzącego Senatu, pod dniem 27-m Sierpnia, opublikowany jest traktat o handlu, żegludze i przyjaźni, zawarty między Najjaśniejszym Cesarzem Wszecch Rosyji i Najjaśniejszym Królem Szwedzkim i Norweskim, 26-go Kwietnia (8-go Maja) 1838 roku.

Artykuł I. Rosyjskie i Finlandzkie, również jak Szwedzkie i Norweskije okręty, w obustronnych portach Wysokich umawiających się Mocarstw, przy ich wejściu i wyjściu, będą uważane zarówno z narodowymi względnie opłaty portowych, ładunkowych, latorniowych, łocmanskich i za uratowanie towarów i okrętów, tudzież wszelkich innych poszlin i poborów, należących do skarbu, або miast, або jakichkolwiek zakładów szczególnych, z jakiegobądź prawa або pod jakimbykolwiek to było nazwaniem. Zgodzono się, że postanowienia te będą się odnosiły do poszlin od żeglugi na kanałach Gotlandzkim i Trollhätzkim.

Wyżej pomienione postanowienia odnoszą się bez różnicy do wszystkich małych i kupieckich okrętów z ładunkiem або balastem, jakiejbykolwiek były wielkości i budowy.

Do czasu wprowadzenia jednostajnego urzędzenia

сійскихъ портахъ Балтійскаго, Чернаго и Азовскаго морей, гдѣ существуютъ мѣстныя разности относительно платежа вышепоименованныхъ пошливъ и сборовъ, будетъ поступаемо съ Шведскими и Норвежскими судами въ сихъ портахъ на равнѣ съ судами наиболее благопріятствуемыхъ націй, и если бы случилось, что до истеченія срока сего договора, послѣдовали какія либо перемѣны въ существующихъ вѣнхъ учрежденіяхъ для помянутыхъ портовъ, то дѣйствіемъ таковыхъ перемѣнъ не можетъ быть нарушено положенное въ предъидущихъ условіяхъ правило.

Ст. II. Всѣ товары и произведенія, какого бы ни были происхожденія, Шведской ли или Норвежской, или всякой иной земли или промышленности, кои въ привозѣ законно позволены въ порты Россійскіе или Финляндскіе на судахъ національныхъ, можно также привозить въ тѣ порты на судахъ Шведскихъ и Норвежскихъ, изъ какого бы мѣста то ни было, съ платежемъ пошливъ не свыше или не иныхъ, по какому бы праву и подъ какими бы то названіемъ ни было, кромѣ тѣхъ, кои взимаются въ случаѣ ввоза такихъ товаровъ и произведеній на судахъ національныхъ.

И взаимно, всѣ произведенія и товары, кои въ привозѣ законно дозволены въ порты Королевствъ Шведскаго и Норвежскаго на судахъ національныхъ, какого бы происхожденія тѣ произведенія и товары ни были, Россійской ли земли или промышленности, или всякой иной земли, могутъ также быть привозимы въ помянутыя порты на судахъ Россійскихъ и Финляндскихъ, изъ какого бы мѣста то ни было, съ платежемъ пошливъ не свыше или не иныхъ, по какому бы праву или подъ какими бы то названіемъ ни было, какъ только тѣхъ, кои взимаются въ случаѣ ввоза такихъ произведеній и товаровъ на судахъ Шведскихъ и Норвежскихъ.

Всѣ произведенія и товары, кои въ вывозѣ законно дозволены изъ Россійскихъ и Финляндскихъ портовъ на судахъ національныхъ, можно равномерно вывозить оттуда на судахъ Шведскихъ и Норвежскихъ съ платежемъ пошливъ не свыше или не иныхъ, кромѣ взимаемыхъ въ случаѣ такового вывоза на судахъ Россійскихъ или Финляндскихъ.

И взаимно, всѣ произведенія и товары, кои въ вывозѣ законно дозволены изъ портовъ Королевствъ Шведскаго и Норвежскаго на судахъ національныхъ, можно равномерно вывозить оттуда на судахъ Россійскихъ или Финляндскихъ, съ платежемъ пошливъ не свыше или не иныхъ, кромѣ взимаемыхъ въ случаѣ такового вывоза на Шведскихъ или Норвежскихъ судахъ.

Ст. III. Соглашенось, что обѣ Высокія договаривающіяся Стороны не имѣютъ намѣренія, чтобы содержащіяся во II статьѣ условія обратились въ предосужденія для конвенцій, кои та или другая изъ нихъ заключила бы съ какою либо иною Державою и кои бы, для какихъ либо опредѣленныхъ товаровъ при ввозѣ ихъ или вывозѣ, были бы во взаимной соразмѣрности предоставлены особыя выгоды. На таковыя конвенція нельзя будетъ ссылаться ни въ пользу Россійскихъ или Финляндскихъ подданныхъ въ Швеціи и Норвегіи, ни въ пользу Шведскихъ и Норвежскихъ подданныхъ въ Россіи и Финляндіи.

Во всякомъ случаѣ, особыя конвенція, которыя уже постановлены или впредь заключены будутъ одною изъ Высокихъ договаривающихся Сторонъ съ третьею Державою, не могутъ нарушать предоставленнаго по саль II статьи обоюднымъ подданнымъ права ввозить соль какъ на Россійскихъ и Финляндскихъ купеческихъ корабляхъ и судахъ въ Швецію и Норвегію, такъ и на Шведскихъ и Норвежскихъ купеческихъ корабляхъ и судахъ въ Россію и Финляндію, изъ какого бы то мѣста ни было и съ платежемъ тѣхъ же пошливъ, какія платятъ природные жители.

Изъ сего положенія изымаются Россійскіе Черноморскіе порты, доколѣ привозъ туда соли вообще запрещенъ будетъ.

Ст. IV. Плоскодонныя и безпалубныя суда обывателей Финляндскихъ, плавающія непосредственно между Швеціею и Финляндіею, будутъ платить въ Шведскихъ портахъ только таможенныя пошлины и другія называемыя Гельфріа (Helfria) безъ надбавочнаго сбора, которому подлежатъ Шведскія и иностранныя суда такой же постройки. — Шведскія плоскодонныя и безпалубныя суда будутъ пользоваться таковымъ же изытѣемъ въ портахъ Финляндіи.

Суда Финляндскихъ поселанъ будутъ пользоваться въ Шведскихъ портахъ по прежнему тѣми же удобствами, какія до сихъ поръ были имъ предоставлены касательно объявленія груза и платежа пошливъ, а такъ же касательно продажи произведе-

въ портахъ Россійскихъ морз Балтійскаго, Чернаго и Азовскаго, гдѣ истиняя мѣстныя различія въ отношеніи платежа выше выраженныхъ пошливъ и сборовъ, будѣе поступовано съ Шведскими и Норвежскими окрѣтами въ портахъ тыхъ заровно з окрѣтами најпріятнѣйшихъ народовъ, и жежели бы сѣ зардыло, же предъ уплывомъ термину tego traktatu zeszly jakiekolwiek odmiany w istniejących teraz urządzeniach dla pomienionych portów, tedy skutkiem takich odmian nie może być naruszone правило, w poprzedzających warunkach ustanowione.

Artykuł II. Wszystkie towary i produkta, jakiegobykolwiek były pochodzenia, Szwedzkiego lub Norweskiego, albo wszelkiego innego kraju albo przemysłu, których przywóz prawnie jest dozwoiony do portów Rossyjskich albo Finlandzkich na okrętach narodowych, można także przywozić do tych portów na Szwedzkich i Norweskich okrętach, z jakiegokolwiek miejsca, z płaceniem poszlin nie wyższych albo nie innych, z jakiegobykolwiek prawa i pod jakimbykolwiek nazwaniem, oprócz tych, które się pobierają w razie przywozu takich towarów i produktów na okrętach narodowych.

I wzajemnie, wszystkie produkta i towary, których przywóz prawnie jest dozwoiony do portów Królestw Szwedzkiego i Norweskiego na okrętach Narodowych, jakiegobykolwiek pochodzenia te produkta i towary były, czy to Rossyjskiego kraju lub przemysłu, czy też wszelkiego innego kraju, mogą być także przywożone do pomienionych portów na okrętach Rossyjskich i Finlandzkich, z jakiegokolwiek bądź miejsca, z płaceniem poszlin nie wyższych albo innych, z jakiegokolwiek bądź prawa, albo pod jakimkolwiek bądź nazwaniem, jak tylko tych, które się pobierają w razie przywozu takich produktów i towarów na okrętach Szwedzkich i Norweskich.

Wszystkie produkta i towary, których wywóz prawnie jest dozwoiony z portów Rossyjskich i Finlandzkich na okrętach narodowych, można również wywozić stamtąd na okrętach Szwedzkich i Norweskich z płaceniem poszlin nie wyższych albo innych, oprócz pobieranych w razie takiego wywozu na okrętach Rossyjskich albo Finlandzkich.

I wzajemnie, wszystkie produkta i towary, których wywóz prawnie jest dozwoiony z portów Królestw Szwedzkiego i Norweskiego na okrętach narodowych, można również wywozić stamtąd na okrętach Rossyjskich albo Finlandzkich, z płaceniem poszlin niewyższych albo innych, oprócz pobieranych w razie takiego wywozu na okrętach Szwedzkich albo Norweskich.

Artykuł III. Zgodzono się, że obie Wyokie strony umawiające się, nie mają zamiaru, ażeby zawarte w drugim artykule warunki dążyły ku szkodzie konwencji, któreby ta lub druga z nich zawarła z jakimkolwiek innem Mocarstwem, i któremiby, dla jakichkolwiek oznaczonych towarów, przy ich wprowadzeniu lub wyprowadzeniu, były we wzajemnej proporcji zapewnione osobne wyгоды. Do takowych konwencji nie można będzie odwoływać się, ani na korzyść Rossyjskich albo Finlandzkich poddanych w Szwecyi i Norwegii, ani na korzyść Szwedzkich i Norweskich poddanych w Rossyi i Finlandyi.

W każdym razie, osobne konwencye, które już są postanowione albo na przyszłość będą zawarte przez jedno z Wysokich stron umawiających się z Mocarstwem trzeciém, nie mogą naruszyć zapewnionego, mocą II art., obustronnym poddanym prawa przywożenia soli, tak na okrętach i statkach Rossyjskich i Finlandzkich do Szwecyi i Norwegii, jako i na Szwedzkich i Norweskich kupieckich okrętach i statkach do Rossyi i Finlandyi, z jakiegokolwiek miejsca, i z płaceniem tychże poszlin, które płacą mieszkańcy krajowi.

Od tego postanowienia wyjąją się Rossyjskie porty Czarnomorskie, dopóki przywóz do nich soli w ogólności zabroniony będzie.

Artykuł IV. Płazkie i bezpokładowe okręty obywateli Finlandzkich, pływające bezpośrednio między Szwecyą i Finlandyą, będą płaciły w portach Szwedzkich tylko tajeżenne poszliny i inne nazywane Helfria bez poboru dodatkowego, któremu ulegają Szwedzkie i zagraniczne okręty takiejże budowy. — Szwedzkie płazkie i bezpokładowe okręty będą używały takiegoż wyjątku w portach Finlandyi.

Statki Finlandzkich włościan będą używały w portach Szwedzkich, jak dotąd, tychże wygod, które dotychczas były im zastrzeżone względem oświadczenia ładunku i płacenia poszlin, jakoteż względem przedaży ich produktów. Każdemu Szyprowi okrętu Finlandzkie-

ый ихъ. Всякому шкиперу Финляндскаго судна позволено, въ продолженіи трехъ недѣль по прибытіи его въ Шведскій портъ, продавать въ разницу прямо съ своего судна, всякое произведеніе Финляндскаго сельскаго происхожденія; во взаимство чего таковая же выгода представляется и Шведскимъ судамъ въ портахъ Великаго Княжества.

(Продолженіе впереди).

Одесса, 26-го Августа.

Пароходъ *Петръ - Великій* отплылъ, вчера въ полдень, въ Крымъ, съ 18 пассажирами. Въ числѣ пассажировъ отправился туда, со всѣмъ своимъ семействомъ, Г. Французскій посолъ, Баронъ *де Барантъ*, который располагаетъ посѣтить Тавричскій полуостровъ и оттуда отправиться въ С. Петербургъ, чрезъ Москву. Стояща на здѣшнемъ рейдѣ бригъ-вахта салютовала послу, при его отплытіи, двадцатью однимъ выстрѣломъ. Г-жа Баронесса *де Барантъ* оставила синдикамъ здѣшней Римско - Католической церкви нѣкоторую сумму денегъ, для раздачи бѣднѣйшимъ изъ ея соотечественниковъ.

— Последнія заграничныя извѣстія благоприятны здѣшней хлѣбной торговлѣ. Цѣны на пшеницу въ нѣсколько дней значительно повысились въ Марсели, а въ Ливорно не соглашались отдавать ее по весьма высокой цѣнѣ, въ ожиданіи болѣе выгодной платы. Одна Тоскана потребуетъ, какъ слышно весьма большаго количества хлѣба. По извѣстіямъ изъ Гамбурга, въ Сѣверной Германіи продолжаютъ опасенія на счетъ неурожая. Кукуруза также требуетъ. Мы не имѣемъ новыхъ извѣстій изъ Англій. Въ С. Петербургѣ и Ригѣ пшеница значительно вздорожала. (О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 19-го Сентября.

Вчера прибыли въ нашъ городъ Принцы: Вильгельмъ, Адальбертъ и Вальдемаръ, изъ Магдебурга, также Императорско Россійскіе: Генераль отъ Инфантеріи, Генераль-Адъютантъ Гр. Воронцовъ, изъ Одессы: Государственный Вице-Канцлеръ и Министръ Иностранныхъ Дѣлъ Гр. Нессельроде, изъ Лейпцига и Генераль-Лейтенантъ, Генераль-Адъютантъ Мансуровъ, изъ Магдебурга. Сегодня же прибылъ сюда Генераль отъ Кавалеріи, Генераль-Адъютантъ Гр. Бенкендорфъ, изъ Крейта.

Магдебургъ, 14-го Сентября.

Вчера, предъ дворцемъ занимаемымъ Его Императорскимъ Величествомъ Государемъ Императоромъ Всероссійскимъ, разставлены были оркестры всѣхъ полковъ 4 корпуса; за нами въ нѣкоторомъ разстояніи стояли Генералы и полковые командиры; вскорѣ изволилъ прибыть обожаемый нашъ Монархъ съ Принцами и Принцессами Королевской фамиліи и приказалъ начинать зорю. Кругомъ площади, предъ кафедральною церковью, пылали искусственные огни, которые образовали блестящій храмъ. Толпы народа стекались насладиться великолѣпнымъ зрѣлищемъ, а радостныя восклицанія заглушали музыку. Послѣ зори, Ихъ Величества отправились пѣшкомъ на ужинъ къ Принцу Карлу. Сегодня были маневры, которыми Монархъ нашъ остался доволенъ. Послѣ того, въ зданіи предназначенномъ для исполненія музыкальныхъ произведеній, называемомъ *Нагтопіа*, Принцъ Карлъ давалъ обѣдь для Его Величества Государя Императора Всероссійскаго, на которой приглашены были всѣ Генералы, полковые командиры, знатнѣйшіе изъ иностранныхъ офицеровъ и многіе здѣшніе дворяне.

Потсдамъ, 16-го Сентября.

Его Императорское Величество Государь Императоръ Всероссійскій прибылъ сюда вчера вечеромъ изъ Магдебурга, въ вождѣльномъ здравіи и остановился во дворецъ *Sans-Souci*, гдѣ для Его Величества были уже приготовлены покои. Сегодня Его Императорское Величество, безъ всякой свиты выѣхалъ на встрѣчу Ихъ Императорскихъ Высочествъ Великихъ Княженъ Маріи Николаевны и Ольги Николаевны, которыя изъ Ревеля ѣхали въ нашу столицу. Его Императорское Величество встрѣтилъ Августѣйшихъ Своихъ Дочерей около ботаническаго сада, не подалеку отъ Берлина, и послѣ привѣтствія съ родительскою нежностію, всѣ вмѣстѣ отправились во дворецъ *Sans-Souci*.

17-го Сентября.

Тотчасъ по прибытіи во дворецъ *Sans-Souci*, Его Императорское Величество получилъ извѣстіе, что Государыня Императрица изволила обѣдать въ Виттенбергѣ и въ непродолжительное время прѣдѣтъ

го дозволяя сѣ, въ przeciągu trzech tygodni po jego przybyciu do portu Szwedzkiego, przedawać częściami, prosto ze swojego okrętu, wszelki produkt Finlandzkiego pochodzenia wiejskiego; dla wzajemności czego, także wygody zapewniają się i okrętom Szwedzkim w portach Wielkiego Xięstwa. (Dalszy ciąg nastąpi).

Одесса, 26-го Сіерпня.

Дня вчерашняго, о полудни, выплылъ до Крыму стаякъ паровы, *Піотръ Великій*, з 48 пассажерами, поміжду котрыми знаждовавъ сѣ Посѣл францужки, *Baron de Barante* з цѣлою своєю родиною. Замієрза онъ звїєдзїць пѣлвысеп Таурцкї, а зтамуд уда сѣ до Petersburga przez Moskwę. Стояцї въ порцї окрѣт салутовавъ поста пры яго одплыненїю 21 wystrzałami. — Маѣзонка поста, позоставїла przed wyjazdem swym syndykom мїєсцового кощїола Рzymско - Kатолического, певнѣю квотѣ пїєнїєзнѣю, в цѣлу rozdania tejsze поміжду uboższych jej wspѣlrodakѣw.

— Ostatnie wiadomości zza granicy, sã dla tutejszego handlu zbożowego pomyslnie. Cena pszenicy, w ciãgu dni kilku znacznie sїę podniosła w Marsylii, a w Liwornie nie chciano jej sprzedawać po bardzo wysokiej cenie, w nadziei większego zysku. Jedna Toskania potrzebuje, jak słychać, bardzo wielkiej ilości zboża. Podług doniesień z Hamburga, w Niemczech północnych nie ustaje obawa nieurodzaju. Kukurudza także jest poszukiwana. Z Anglii, nie otrzymaliśmy nowych wiadomości. W Petersburgu i Rydze, pszenica znacznie podrożała. (G.R.K.P.)

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

П р у с с і я.

Берлинъ, 19-го Września.

Wczoraj, przybyli do naszego miasta: Królówicowie: Wilhelm, Adalbert i Waldemar, z Magdeburga, tudzież Cesarzsko-Rossyjscy Jenerał-Piechoty i Jenerał-Adjutant, Hr. Woroncow, z Odessy: Vice-Kancelarz Państwa i Minister Spraw zagranicznych, Hr. Nesselrode, z Lipska; Jenerał-Lejtenant, Jenerał-Adjutant Mansurow, z Magdeburga. W dniu zaś dzisiejszym Jenerał-jazdy i Jenerał-Adjutant, Hrabia Benckendorf z Kreuth.

Magdeburg, 14-го Września.

Wczoraj wieczorem rozstawiono wszystkie muzyki półków, składających czwarty korpus, przed mieszkaniami NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA Rossyjskiego; za nami w niejakiej odległości stali Jenerałowie i Dowódcy półków; wkrótce ukazać się raczył nasz Król ukochany z Xiężętami i Xiężniczkami swego domu, i dał znak do capstryku. Plac przed kościołem katedralnym, ostawiony był przedmiotami palnemi, które zająśniały wspaniałemi ogniami sztucznymi, wystawiając przepyszna świątynię w czarowném świetle. Tłumy ludu krążyły po placu, unosząc się nad najrozkoszniejszym widokiem. Odgłosy radości ludu tłumyły chory muzyki. Po capstryku, Najjaśniejsi Państwo udali się pieszo na wieczerzę do Xięcia Karola. Dziś odbywały się ćwiczenia wojenne, z zadowoleniem naszego Monarchy. Następnie był obiad u Xięcia Karola, dla NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA Rossyjskiego, w gmachu muzycznym, zwanym *Harmonia*, na który zaprosił Dostojny Gospodarz wszystkich Jenerałów, dowódców półków, znakomitych cudzoziemskich Oficerów i wielu z krajowej Szlachty.

Poczdam, 16-го Września.

NAJJAŚNIEJSZY CESARZ Rossyjski przybył tu wczoraj wieczorem z Magdeburga, w zdrowiu najpożądaniejszym, i wysiadł w przygotowanych dla siebie pokojach, w pałacu Sans-Souci. Dzisiaj bez żadnego orszaku, wyjechał NAJJAŚNIEJSZY CESARZ naprzeciw swoim ukochanym Córkom, WIELKIM XIĘŻNICZKOM MARYI i OLDZE, które z Rewla do naszej stolicy jechały. Tuż około ogrodu botanicznego, niedaleko Berlina, spotkał NAJJAŚNIEJSZY MONARCHA swoje dostojne Córki, a po ojcowskiem, nader czutem powitaniu, całe grono udało się do pałacu Sans-Souci.

17 Września.

Zaraz po przybyciu z ukochanemi Córkami do pałacu Sans-Souci, dowiedział się NAJJAŚNIEJSZY CESARZ Rossyjski, że Dostojna JEJEGO Małżonka obiadowała w Wittenbergu, i że niebawem zjedzie do Poczdamu. Na-

въ Потсдамъ. Государь Императоръ немедленно отправился, вмѣстѣ съ Ихъ Высочествами Великими Князьями на встречу Ея Величеству, и не прошло полчаса, какъ увидѣвъ Мы всю Императорскую фамилію, въ сопровожденіи Ихъ Высочествъ Государя Наслѣдника Всероссійскаго Престола и Великой Княжны Александры Николаевны, возвращающихся въ дворець Sans-Souci, гдѣ Ихъ Императорскія Величества были встрѣчены Принцемъ Вильгельмомъ (сыномъ Короля) и его супругою. Вечеромъ Императорская фамилія посетила Короля въ Потсдамскомъ дворцѣ, который въ это время возвратился изъ Магдебурга.

18-го Сентября.

Вчера утромъ, нашъ Король посетилъ Ихъ Величества Государя Императора и Государыню Императрицу Всероссійскихъ. Въ то самое время, въ Sans-Souci находились Великій Герцогъ Мекленбургъ-Шверинскій и Принцъ Фридрихъ Нидерландскій съ супругою, которые вчерашняго числа прибыли сюда и остановились въ Новомъ-Дворцѣ. Ихъ Императорскія Величества изволили кушать en retraite въ Sans-Souci. Въ Новомъ-Дворцѣ былъ столъ для придворныхъ. Въ продолженіи дня прибыли сюда Принцъ Баварскій и остановился въ томъ же дворцѣ.

(О.Г.Ц.П.)

ГЕРМАНИЯ.

Мюнхенъ, 10-го Сентября.

Уже два дня какъ начали выходить бюлетени о здоровьи Короля. Монархъ простудился въ Аугсбургѣ, и болѣвъ простудною лихорадкою, соединенною съ кашлемъ, которая начинаетъ обнаруживать признаки ревматизма. Сегодняшнюю ночь Е. В. былъ спокоенъ и пароксизмы были менѣе сильны.

— Третьяго дня прибылъ сюда Императорско-Россійскій Министръ Иностранныхъ Дѣлъ Гр. Нессельроде. Онъ остановился въ домѣ Россійскаго посланника и сегодня осматривалъ находящееся здѣсь собраніе произведеній изящныхъ искусствъ. (О.Г.Ц.П.)

АВСТРІЯ.

Вѣна, 6-го Сентября.

Изъ Песта пишутъ, что Комитетъ назначенный для разсмотрѣнія проектовъ касательно постройки моста чрезъ Дунай, между городами Пестомъ и Офеномъ, утвердилъ проектъ Барона Сина и сдѣлалъ съ нимъ условіе на таковую постройку посредствомъ компаніи на акціяхъ. (О.Г.Ц.П.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 12-го Сентября.

Изъ Байонны отъ 9 Сентября получена слѣдующая телегр. депеша: „Все Христиновское войско 6 чис. соединилось на Аргѣ, съ намѣреніемъ итти на Эстеллу. Эспартеро 6 ч. послѣ незначительной стычки вступилъ въ Отейца, Але въ тотъ же день безъ сопротивленія въ Аранги; Д. Карлосъ 5 ч. отправился изъ Оньяты въ Вилла-Франку.

— Между тѣмъ, какъ многія газеты изъясняютъ опасеніе на счетъ могущихъ случиться послѣдствій отъ опоздавшей экспедиціи противу Мексики, съ другой стороны утверждаютъ, что надѣются, и даже въ некоторымъ образомъ полагаются въ Министерствѣ, во время открытія Палаты, получить извѣстіе о взятіи цитадели Санъ-Жуанъ д'Уллоа, или даже на заключеніе мира на предложенныхъ Франціею условіяхъ.

— По телеграфической депешѣ изъ Байонны отъ 11 Сентября уведомляютъ о наступившей въ Мадридѣ 7 ч. перемены Испанскаго Министерства. Герцогъ Фриасъ наименованъ первымъ Статсъ-Секретаремъ и Президентомъ Совѣта Министровъ, Сенаторъ Рюнде-ла-Вега Министромъ Юстиціи, Депутатъ, Маркизь де Монте-Виргенъ, Министромъ Финансовъ, Сенаторъ, Маркизь де Валгорвера Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, Генералъ Алдана Военнымъ и Морскимъ Министромъ; три послѣдніе только временно.

— Слышно, что одинъ изъ ревностнѣйшихъ политическихъ друзей Г-на Твера, отправилъ къ нему курьера въ Кома, приглашая его немедленно возвратиться во Францію.

13-го Сентября.

Король отъ Гельветской конфедераціи получилъ отвѣтъ на письмо о рожденіи Графа Парижскаго.

— Слышно, что первый Секретарь Англійскаго посольства, вчера утромъ получилъ очень подробную ноту отъ Лондонскаго Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, въ которой представляютъ Французскому кабинету, какъ вредна для Англійской торговли блокада Мексики и какъ былобы желательно, сколь можно скорѣе прекратить эти споры. Графъ Моле вчера пополудни нарядилъ курьера съ важными депешами, въ Э, вѣроятно по сему же дѣлу.

— Въ Министерствѣ Внутреннихъ дѣлъ, сегодня

tychmiast NAJJAŚNIEJSZY MONARCHA wyjechał, łącznie z Wielkimi Xiężniczkami naprzeciw NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ, i nie minęło pół-godziny, jak zobaczyliśmy wracającą całą Cesarską Rodzinę, w towarzystwie CESARZEWICZA NASTĘPCY Tronu i WIELKIEJ XIĘŻNICZKI ALEXANDRY, do pałacu Sans-Souci, gdzie NAJJAŚNIEJSZY PAŃSTWO przyjmowani byli przez Xięcia Wilhelma (syna Króla) i jego Małżonkę. Wieczorem Rodzina CESARSKA odwiedzała w zamku Poczdamskim Króla, który w tym czasie wrócił z Magdeburga.

18-го Września.

Wczora, przed południem, odwiedził nasz Król NAJJAŚNIEJSZYCH CESARZA i CESARZOWĄ Rosyjskich. W tym samym czasie znajdowali się w Sans-Souci, Wielki-Xiążę Meklembursko-Szweryński i Xiążę Fryderyk Niderlandzki z małżonką, który w dniu wczorajszym przybył i zamieszkał Nowy-Pałac. NAJJAŚNIEJSI PAŃSTWO obiadowali en retraite w Sans Souci. W Nowym Pałacu był stół Marszałkowski. W ciągu dnia przybył Królewicz Bawarski i zajął pokoje w Nowym Pałacu. (G.R.K.P.)

НИМЦЫ.

Monachium, 16-го Września.

Oddwóch dni w yehodzą biuletyny o zdrowiu Królewskiem. Monarcha zaziębił się w Augsburgu, dostał febrę katarowej, połączonej z kaszlem, która przybierać zaczęła charakter reumatyczny. Dzisiejsza noc była spokojniejsza, i wszystkie oznaki choroby łagodniejsze.

— CESARSKO-Rossyjski Minister Spraw Zagranicznych Hrabia Nesselrode, przybył tu przedwczoraj i wysiadł w mieszkaniu Posta Cesarско-Rossyjskiego. Dziś zwiadzał znajdujące się u nas zbiory sztuk pięknych.

(G.R.K.P.)

AUSTRYA.

Wiedeń, 6-го Września.

Donoszą z Pestu, że komitet wyznaczony do przejrzania projektów względem wybudowania stałego mostu, mającego połączyć sąsiednie miasta Pest i Budę, zatwierdził projekt Barona Sina i wszedł z nim w umowę, co do wykonania budowy za pośrednictwem akcyj. (G.R.K.P.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 12 Września.

Z Bayonny pod 9 Września otrzymano następującą depeszę telegraficzną: „Całe wojsko Krystynistów, d. 6 połączyło się nad rzeką Arga, w celu wystąpienia na Estellę. Espartero d. 6 po matoznaczącej ułazce stanął w Oteiza, Alaix tegoż dnia bez sprzeciwienia się wszedł do Arangui; D. Carlos d. 5 udał się z Onate do Villafranca.”

— W tymże czasie, kiedy rozmaite gazety wynurzają swoją obawę względem mogącego zdarzyć się wypadku ze spóźnionych ekspedycy przeciwko Meksyku, z drugiej strony utrzymują, a nawet niejakim sposobem oczekują w Ministerjum, w czasie otwarcia Izby, na przybycie poselstwa o wzięciu cytadelli San-Juan d'Ulloa, a nawet o zawarciu pokoju na warunkach, podanych przez Francją.

— Przez depeszę telegraficzną z Bayonny pod 11-го Września donoszą o zasłanej d. 7 w Madrycie zmianie Ministerjum Hiszpańskiego. Xiąże Frias mianowany został Pierwszym Sekretarzem Stanu i Prezydentem Rady Ministrów, Senator P. Ruiz de la Vega Ministrem Sprawiedliwości, Margrabia de Monte Virgen, Ministrem Skarbu, Senator, Margrabia de Valgornera Ministrem Spraw Wewnętrznych; Jenerał Aldama Ministrem Wojskowym i Marynarki; jednakże ostatni trzej tylko ad interim.

— Słychać, że jeden z najgorliwszych przyjaciół politycznych P. Thiers, wysłał do niego gońca do Como, zzywając do prętkiego powrotu do Francyi.

Dnia 13.

Król od Konfederacyi Szwajcarskiej otrzymał odpowiedź na notyfikacyą o urodzeniu się Hrabiego Paryża.

— Słychać, że pierwszy Sekretarz legacyi Angielskiej, otrzymał wczora szczegółową notę z Ministerjum Spraw Zewnętrznych w Londynie, w której wystawiono gabinetowi Francuzkiemu, jak szkodliwą jest dla handlu Angielskiego blokada Meksyku i jak życzonoby, ażeby spory te, prędko wzięły swój koniec. Hrabia Molé wczora po południu z pilnemi depeszami wysłał gońca do Eu, zapewna w tymże interesie.

— Dzisiaj rano w Ministerjum Spraw Wewnętrz-

утромъ, между складомъ бумагъ вспыхнулъ пожаръ и будто сгорѣли многіе очень важные документы.

14-го Сентября.

Король получилъ поздравленія отъ вольныхъ Ганзейскихъ городовъ, Бременя, Любека и Гамбурга по случаю рожденія Графа Парижскаго.

— Нидерландскій посланникъ Баронъ Фогель 11 с. м. прибылъ въ Парижъ. Прибытіе его праздновано дипломатическими пиршествами при посольствахъ трехъ сѣверныхъ Державъ.

— Журн. Преній уведомляетъ изъ Турина: „Швейцарскіе депутаты на коронацію въ Медіоланъ бесѣдовали съ Княземъ Меттернихомъ и нѣкоторымъ образомъ требовали пособія Австріи противу требованій Франціи отъ Швейцаріи, въ которыхъ она не уважаетъ независимости союза и владѣнія Кантоновъ. Князь Меттернихъ формально объявилъ депутатамъ, что они въ семъ случаѣ не могутъ ожидать никакого пособія со стороны высокаго рувившагося державъ; никто не думаетъ нападать на независимость и владѣніе Швейцаріи; требованіе изгнанія особы опасной для сосѣдственнаго Государства, справедливо.

— Новѣйшія депеши Генерала Галбоа изъ Константины уведомляютъ, что ожидали непріятельскихъ дѣйствій съ Ахметъ-Беемъ. 5 поколѣній будто обѣщали сему послѣднему доставить подкрѣпленія.

(A.P.S.Z.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, 14-го Сентября.

Слышно, что Король и Королева Белгійскіе остаются завтра Виндзоръ возвращаясь въ Белгію. По сему они 10 дней пробыли бы у Королевы Викторіи. Ихъ Велич. на правительственномъ пароходѣ отплывутъ въ Рамсетъ, а оттуда въ Остенду.

— Князь и Княгиня Эстергази въ поведельникъ на пароходѣ *Britannia* отплыли изъ Дувра во Францію.

— Князь Александръ Ливень, второй сынъ бывшаго Россійскаго Посланника при здѣшнемъ дворѣ, братъ находящагося здѣсь Князя Павла Ливена принадлежачій къ Русскому Посольству въ Неаполь, третьюго дня прибылъ сюда съ твердой земли.

— *Courrier* содержитъ слѣдующее извѣстіе, непоказывая откуда взяло оное: „Пролита первая кровь между Французами и Мексиканцами. 22 Іюля одинъ Мексиканскій корабль между Вера-Круцъ и Тампико преслѣдуемъ ботомъ осажденнымъ вооруженными людьми изъ Французской эскадры. Онъ немогъ уйти и Французы завладѣли кораблемъ; но между тѣмъ съ берега стрѣляли на нихъ и многіе были ранены а одинъ даже опасно. Это вѣроятно можетъ довести до мщенія и въ послѣдствіи могутъ формально начаться непріятельскія дѣйствія.

— Великобританское правительство кажется теперь совершенно завладѣло Фалклендскими островами, ибо тамошній Англійскій Губернаторъ запретилъ иностраннымъ кораблямъ рыбную ловлю послѣ 1-го Іюня наст. года въ близи сихъ острововъ, или останавливаться въ какомъ либо изъ портовъ острововъ.

— Въ арсеналахъ господствуетъ теперь значительная дѣятельность; въ одномъ изъ нихъ недавно даже въ воскресенье продолжали работы. Въ послѣдніе дни будто безпрестанно отправляли подкрѣпленія въ Канаду.

— Маркизъ Кларикардъ съ супругою отправляются на дняхъ на военномъ пароходѣ *Pique* въ С. Петербургъ.

— Англійскій Полковникъ Консидинъ, который теперь какъ Генералъ находится въ службѣ Тунисскаго Бей, усердно занимается образованіемъ Тунисскаго войска.

— Г. Гринъ здѣлалъ новый опытъ подняться какъ можно выше въ воздухъ на своемъ аэростатѣ и достигнулъ 27,000 фут.; холоды на сей высотѣ былъ очень чувствителенъ. (A.P.S.Z.)

П О Р Т У Г А Л И Я.

Лиссабонъ, 1-го Сентября.

Здѣсь носятъ слухи, что Англійская вдовствующая Королева заѣдетъ сюда на нѣкоторое время, на пути своемъ въ Мальту, и потому готовятъ для принятія Ея Величества прекрасный Великій дворецъ. (O.G.C.P.)

Т У Р Ц И Я.

Константинополь, 21-го Августа.

Торговый трактатъ, о которомъ болѣе году шли переговоры между Портою и посольствами Англійскимъ и Французскимъ, окончательно подписанъ 16 Августа. Содержаніе его остается еще въ тайнѣ, и теперь извѣстны только нѣкоторые главные статьи, относящіяся къ уничтоженію монополій и къ замѣнѣ всѣхъ пошлинъ, которыми, подъ разными наименованіями, облагаема была торговля, — однимъ общимъ налогомъ. Достоверно кажется, что всѣ подати, ко-

ныхъ, между стосомъ бумагъ выбухнулъ огień и мѣло спалиć сѣ дузо документовъ великой ваги.

Дня 14.

Крѳлъ отрималъ повиншования од волныхъ мѣст Ханзеатическихъ Бременя, Любека и Гамбурга, зокolicности рождения сѣ Храблѣго Парыжа.

— Посѣл Нидерландски, Баронъ Фогель, д. 11 тер. м. прыбыл до Парыжа. Прыбычѣе Jego обчодзono учтами дипломатическими в посѣлствѣхъ трехъ Мочарствъ Рѳнчочныхъ.

— *Dziennik Rozpraw* доноси з Турynu: „Deputowani Szwaјcарscy на коронация в Мѣдыоланѣ, мѣли з Хѣцѣмъ Меттернихъ розмовѣ, и нејакимъ способѣмъ просили wsparcia Австрии прѣциwko прѣтенсии до Швајцарии зѣ strony Французѳвъ, в котѳрѣй нешанована неіподлѣгѳсѳ Звѣязку и posiadѳсѳсѳ pojedynczych кантонѳвъ. Хѣцѣ Меттернихъ формалне ошвидѣczyлъ депутатнымъ, же в теј рѣczy не мѳгѳ сподзѣвѣć сѣ жѳдного wsparcia зѣ strony Мочарствъ гварантујѳcych уставѣ Звѣязковѳ; нѣтѣ не замысла нападѣć на неіподлѣгѳсѳсѳ и posiadѳсѳсѳ Швајцарии; wyprawienie osoby niebezpiecznej dla spokojnošci sasiędniego państwa, sprawiedliwie jest жѳдане.

— Najnowsze depesze Jenerala Galbois z Konstantyny мајѳ доносиć, же oczekiwѣć należy nieprzyjacielskich działañ z Achmed Bejem. 5 Pokoleñ мајѳ ostatniemu obiećć dadz posilki w ludziach. (A.P.S.Z.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, дня 14-го Wrzešnia.

Слышѣć, же Крѳлъ и Крѳлова Белгѳвъ жутро опущѣжѳ Windzor з powrѳtem до Белгии. Takimъ способѣмъ бавилибы tylko dziesieć dni u Крѳловой Виктѳрии. Rѳadowy парочод ма odwiezѣć Ich Kr. Mošć z Ramsgate do Ostendy.

— Хѣцѣ и Хѣцѣна Esterhazy в понедѣлятекъ odplynѣli з Dover на statku паровымъ *Britannia* до Франци.

— Хѣцѣ Alexander Lieven, drugi syn dawniejszego Posta Rosyjskiego пры тutejszymъ дворѣ; братъ znajduјѣcego сѣ tu Хѣцѣа Pawła Lieven и належѳcy до Poselstwa Rosyjskiego в Neapolu, zawczora з лѳду tu прыбыл.

— *Courrier* zawiera nastѣpuјѣcѳ wiadomošć, nieudzielajѳc sѳad jѳ poczerpnѳć: „Międy Французами а Мѣхыканами pierwsza krew została przelanѳ. 22 Lipca, jeden Мѣхыканскій окрѣт миędy Veracruz и Tampico sѣcѳany был прѣcz statek осадзono uzbroјѣnymi людьми з esкадры французской. Nie mѳгѳ он schronic sѣ ucieczkѳ. Французи opanowali окрѣт, а tymczasem strzelano do nich з brzegu и wielu raniono, а jednego з niebezpiecznošciemъ жѳcia. Krok ten zapewne doprowadzi do odwetu и nastѣpne wiadomošci doniesѳ mѳgѳ o formalnemъ rozpoczѣciu działañ nieprzyjacielskich.

— Zdaje сѣ, же Rząd Angielski objѳł teraz wszystkie wyspy Sokolowe, gdyzъ tameczny Gubernatorъ Angielski zakazał okrѣtomъ cudzoziemskimъ в bliskošci ich połowu ryby po 1 Czerwcu, lub tezъ zatrzymywѣć сѣ w котѳрымъkolwiek з portѳвъ wysp, gdyzъ в przeciwnymъ razie sѣ skutki samymъ sobie przypisѳ.

— W арсеналахъ panuje teraz znaczna czynnošć; в jednymъ з nich не dawno, nawet в niedzielę pracowano. W ostatnichъ dniachъ cięgle wysyłano posilki do Kanady.

— Margrabiа Clanricarde з małżonkѳ, на okręcie wojennymъ *Pique*, odplywajѳ в tychъ dniachъ do Petersburga.

— Półkownikъ Angielski Considine, котѳry teraz jako Jenerałъ znajduje сѣ в sлужбѣ Beya Tunetańskiego, gorliwie zajmuje сѣ organizacja wojska Tunetańskiego.

— P. Green zrobił nowe došwiadczenie, dostania сѣ w swoimъ balonie do największej wysokošci и wyniѳł сѣ na 27,000 stop wгѳrѳ; zimno в tychъ krainachъ mocno czuć сѣ dawało. (A.P.S.Z.)

П О Р Т У Г А Л И Я.

Lisbona, d. 1-го Wrzešnia.

Мѳwiѳ tu powszechnie, же Крѳлова Angielska, wdowa, odbywajѳcъ podrѳж do Malty, zabawi u насъ czasъ nieјaki, и з tego powodu прыgotowujѳ на jej прыjęcie pięкny pałac в Belem. (G.R.K.P.)

Т У Р Ц И Я.

Stambulъ, 21-го Sierpnia.

Traktatъ handlowy, względemъ котѳrego od roku прѣszło toczyły сѣ układy międy Portѳ и посѣлствами, Angielskimъ и Французкимъ, ostatecznie podpisany został dnia 16 (28) Sierpnia. Trešć jego dotѳd jestъ tajemnicѳ и tylko wiadome sѳ niektѳre глѳвне artykuły, тычѳce сѣ zniєsienia monopolіowъ, и zastѣpienia wszystkichъ opѳat, котѳре pod rѳżnymi назвѳskami handel uciskały, — jednymъ ogѳlnymъ podatkiemъ. Zdaje сѣ nie ulegѣć wѳtpliwѳсѳи, же wszelkie podatki,

торые были взимаемы съ земледѣлія и торговли, будутъ замѣнены, для статей отпуска, 12 процентною пошлиною, включая туда и таможенную пошлину въ 3%, въ случаѣ вывоза этихъ статей за границу. Привозныя статьи будутъ обложены 5-хъ процентною пошлиною, и, сверхъ того еще 2%, если владѣльцы этихъ товаровъ пожелаютъ перевезти ихъ съ одного мѣста въ другое. Правительство nebude уже взимать, сверхъ этихъ никакихъ другихъ пошлинъ съ привозныхъ и отпускныхъ статей.

— Решидъ-Паша, назначенный чрезвычайнымъ посломъ въ Лондонъ, тотчасъ послѣ подписанія торговаго трактата, откланялся Султану, который обещался съ нимъ очень ласково: вслѣдъ за тѣмъ, этотъ сановникъ сѣлъ на казенный пароходъ „*Пейки-Шевкетъ*“, который зайдетъ въ Мальту, потомъ въ одинъ изъ Итальянскихъ портовъ, и оттуда уже отправится въ Англію. Тагиръ-Паша выѣхалъ 18 ч. вмѣстѣ съ Решидомъ-Пашею, съ которымъ онъ разстанется въ Смирнѣ для отъѣзда въ Айдинъ, куда онъ назначенъ Губернаторомъ. (О. Г. Ц. П.)

С м ѣ с ѣ .

Замѣчаніе на нынѣшнее промерзаніе земли.

Въ прошедшую зиму, по причинѣ сильныхъ и продолжительныхъ морозовъ, и по неимѣнію въ достаточномъ количествѣ снѣга, здѣсь въ С. Петербургской Губерніи земля промерзла глубоко, мѣстами даже болѣе нежели на два аршина. Впрочемъ, по этой причинѣ, клеверъ (какъ это у меня случилось) почти весь пропалъ, такъ что мѣстами даже не осталось слѣдовъ его. Такое промерзаніе земли довольно извѣстно, потому что случилось нынѣ почти вездѣ въ Россіи, но, можетъ быть, сельскимъ хозяевамъ будетъ любопытно узнать, что въ лѣсу, гдѣ находится густой мохъ и гдѣ недостаточно можетъ действовать солнце на поверхность почвы, земля по нынѣ еще мерзла въ глубину отъ 6 до 8 вершковъ. Это извѣстіе можетъ показаться инымъ читателямъ невероятнымъ, да и мнѣ самому казалось такъ, пока я не увѣрился собственными моими глазами. Уже въ Апрель, Маѣ и даже Іюнь мѣсяцахъ, при садкѣ деревь, а потомъ при копаніи канавъ для осушки почвы, я находилъ въ тѣхъ мѣстахъ, гдѣ былъ густой мохъ, или гдѣ отъ близъ находящагося деревь съ южной стороны было болѣе тѣни, что земля мѣстами еще не растаяла болѣе нежели отъ 8 до 10 вершковъ въ глубину; однако, послѣ того времени, я не имѣлъ болѣе случая дѣлать подобныя наблюденія до 22 Іюля. Въ этотъ же день при осмотрѣ работы, производящейся у меня въ Учебномъ Лѣсничествѣ для осушки болотъ, я замѣтилъ, что рабочіи начатая канава, проложенная по мокрому мѣсту, заросшему изрѣдка лѣсомъ, по снятіи верхняго слоя, состоящаго изъ мха, на глубину отъ 6 до 8 вершковъ оставлена не оконченною. На вопросъ мой, почему это сдѣлано, рабочіи объявили, что тутъ земля еще мерзла. Хотя такое обстоятельство показало мнѣ въ настоящее время почти невозможнымъ, однако по разсмотрѣніи на мѣстѣ, я нашель, что действительно по всемъ мѣстамъ, гдѣ находилось много мха или другаго хлама, какъ это въ болотистыхъ мѣстахъ бываетъ, земля еще такъ крѣпко была мерзлой, какъ будто бы въ началѣ весны. Послѣ того времени у насъ было довольно теплыхъ дней а ледъ по нынѣ не растаеаетъ; и какъ теперь день и теплота уже уменьшаются, то можно полагать, что нынѣшній лѣтомъ земля мѣстами не растаетъ, а останется въ такомъ положеніи до новыхъ морозовъ. Мнѣ кажется, что нынѣшній неурожай травы и другихъ растеній происходитъ не только отъ засухи и холоднаго воздуха, но и отъ того, что земля была такъ долго мерзлой; ежелибы только двѣ первыя причины препятствовали росту растеній, то въ лѣсахъ, гдѣ есть защита отъ холодныхъ вѣтровъ и достаточно сырости, надлежало бы тамъ быть порядочной травѣ, но и на такихъ мѣстахъ не имѣется нынѣ и половина противъ обыкновеннаго урожая.

Любопытно было знать, не случилось ли кому сдѣлать въ другихъ мѣстахъ подобныя замѣчанія. Также чему хозяева приписываютъ то обстоятельство, что въ защищенныхъ и сырыхъ мѣстахъ, гдѣ въ сухое лѣто обыкновенно бываетъ самое лучшее произрастаніе травы, а тамъ нынѣ неурожай въ нихъ?

Назавникъ Учебнаго Лѣсничества
Б. Фрейрессъ. (З. Г.)

Съ 1-го числа наступающаго Октября начинается подписка на послѣдній Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

Видѣна. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Сентября 20 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. Лесъ Воровскій.

кѣтѣ оплать сельское хозяйство и торговлю, заступаясь, до до артикуловъ вывозныхъ, 12-процентною оплатою, личаго в то и оплату цѣную по 3%, вразіе вывозу тыхъ артикуловъ за границу. На артикулы за привозные вложенъ будетъ оплата 3-процентова, и опрѣчь того же-щече 2%, если влѣдѣтели тыхъ товаровъ зещчѣ привозитъ же з одного мѣста на другіе. Опрѣчь тыхъ оплат, Рząd не будетъ жузъ побиратъ жадныхъ ин-ныхъ, такъ од артикуловъ привозныхъ, жакъ и вывозныхъ.

— Reszyd Basza, мianowany nadzwyczajnymъ Posłem w Londynie, natychmiastъ po podpisaniu traktatu handlowego, pożegnałъ Suлтана, który go nader łaskawie przyjął; wnetъ potemъ Minister tenъ wsiadłъ na Rządowy statekъ parowy „*Pejki-Szewket*“, który zawinie do Malty, następnie do jednego zъ portówъ włoskichъ, a stamtądъ жузъ popłynie do Anglii. Tahir Basza wyjechałъ dnia 18 (30) h. m. wrazъ zъ Reszydemъ Baszą, zъ którymъ się rozstanie w Smirnie, skądъ się uda do Ajdinu, gdzie ma piastować urządъ Gubernatora. (G. R. K. P.)

ROZMAITOŚCI.

Postrzeżenia nadъ tegorocznymъ marzeniemъ ziemi.

Przeszłej zimy, zъ przyczyny wielkichъ i długichъ mrozów, i zъ powodu niedostatecznej ilości sнѣгу, w Gubernii S. Petersburskiej ziemia umarzała głęboko, miejscami więcej nawet, жакъ на два arszyny. Zъ tej zapewne przyczyny koniczyzna (жакъ się u mnie zdarzyło), cała prawie zginęła, такъ, że miejscami nie zostało nawet jej śladu. Takie umarzenie ziemi dość jestъ znane dla tego, że się to zdarzyło w całej prawie Rosyi, ale, gospodarze wiejscy może zъ ciekawością dowiedzą się, że w lesie, gdzie się znajduje mechъ gęsty i gdzie zъ trudnością może działać słońce na powierzchnię gruntu, ziemia dotądъ jeszcze jestъ zamarzała w głąb od 6 do 8 cali. Wiadomość ta może się okazać niektórymъ czytelnikomъ niepodobną do uwierzenia, gdyż i mnie samemu такъ się zdawało, nimъ własnymi nieprzekonałem się oczyma. W Kwietniu, Maju, a nawet w Czerwcu, przy sadzeniu gruntu, а potemъ przy kopaniu rowowъ dla osuszenia gruntu, znajdowałem w tыхъ miejscachъ, gdzie byłъ mechъ gęsty, albo gdzie od blisko znajdującego się drzewa ze strony południowej więcej było cieniu, że ziemia miejscami jeszcze nie odeszła więcej, aniżeli od 8 do 10 cali wgłąb; jednakże w późniejszymъ czasie, niemiatem więcej zdarzenia czynić podobnychъ postrzeżeńъ do 22-go Lipca. W tymъ zaśъ dniu, przy obejrzeniu robot, odbywającychъ się u mnie w Leśnictwie Uczebnymъ, dla osuszenia błota, postrzegłem, że zaczęty przez robotnikówъ rów, przez mokre miejsce prowadzony, zarósłъ gdzie niedzie drzewemъ, po zdjęciu wierzchniej warstwy, składającej się zъ mchu, głębokości od 6 do 8-miu cali, byłъ nie ukończony. Na moje zapytanie: dla czego такъ zrobiono, robotnicy odpowiedzieli, że tu ziemia jestъ jeszcze zamarzała. Chociaż ta okoliczność zdała się mi w obecnymъ czasie prawie niepodobną, jednakże po rozpatrzeniu na miejscu, znalazłem, że w samej rzeczy we wszystkichъ miejscachъ, gdzie się znajdowało wiele mchu albo innego porostu, жакъ to po błotnistychъ lasachъ bywa, ziemia такъ jeszcze mocno była zamarzała, жакбы na początku wiosny. Potemъ mieliśmy dość ciepłe dni, lodъ jednakże dotądъ nie topnieje; а że się teraz dzień i ciepło zmniejsza, można tedy wnosić, że terazniejszego lata ziemia miejscami nie roztaі i pozostanie w takimъ stanie do nowychъ mrozów. Sądzę, że tegoroczny nieуроджай trawy i innychъ roślinъ pochodzi, nie tylko od посуchy i zimnego powietrza, ale i od tego, że ziemia, такъ długo była zamarzała; gdyby tylko dwie pierwsze przyczyny przeszkadzały rośnięciu roślin, tedy w lasachъ, gdzie jestъ zastona od wiatrowъ zimnychъ i dosyć znajduje się wilgoci, powinna by tamъ byдъ trawa dobra, ale i w takichъ miejscachъ niema teraz połowy nawet w porównaniu do urodzaju zwyczajnego.

Ciekawymъ byłoby wiedzieć: czy się nie zdarzyło komu zrobić w innychъ miejscachъ podobnychъ postrzeżeńъ, такожъ, жакiej przyczynie gospodarze przypisują tę okoliczność, że w zastonionychъ i mokrychъ miejscachъ, gdzie w czasie suchego lata bywa zъwyczaj najlepší urodжай trawy, i тамъ jej teraz niema?

Naczelnikъ Leśnictwa Uczebnego
B. Freiresъ. (G. R.)

Od dnia 1-go następującego miesiąca Października, zaczyna się prenumerata на ostatni tego roku Kwartalъ gazety Kuryera Litewskiego. — Cena zwyczajna rubli srebremъ zъ kop. 25.